

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní škola Liberec, Lesní 14

Adresa: Lesní ul. 14, 460 01 Liberec 1

Identifikátor školy: 600 080 293

Zřizovatel: Město Liberec, nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec

Školský úřad Liberec, Masarykova 18, 460 31 Liberec 1

Termín konání orientační inspekce: 20. až 22. březen 2000

Čj.	084 200/00-2452
Signatura	oh4ct106

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň základní školy

V prvním až pátém ročníku základní školy bylo v průběhu inspekce navštíveno 13 vyučovacích hodin - 3x matematika, 3x český jazyk, 3x prvouka, 4x pracovní činnosti. Sledované předměty byly vyučovány odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami. Pouze jedna hodina českého jazyka byla vyučována učitelkou, která pátým rokem dálkově studuje na pedagogické fakultě český a anglický jazyk.

Členění učiva do jednotlivých ročníků je promyšlené, nebyla shledána duplicita učebních osnov. Plánování a příprava výuky jednotlivých vyučujících na sledované hodiny byla velmi dobrá.

Vyučování probíhalo ve třídách vyzdobených dětskými pracemi. Ne všechny třídy jsou dostatečně prostorné pro stávající počet žáků. Pitný režim žáků je zajištěn.

Český jazyk

Výuka byla sledována v jedné čtvrté a dvou pátých třídách. Stanovené cíle byly přiměřené věku žáků. Vyučování probíhalo frontálním způsobem. Pouze v jedné hodině měli žáci možnost větší seberealizace při vyhledávání a objasňování pojmů. Formy práce (soutěž ve vyhledávání vhodných hlásek, křížovky, volné vyprávění a obměny doplňování) nebyly pro žáky nové. Vyučující používali pro názornost a procvičení učebnice, tabule, sešity, pracovní listy a jako pomůcku i vlastnoručně vyrobené karty s pomocnými slovy.

Vhodně zvolená vstupní motivace posloužila k aktivnímu a bezprostřednímu zapojení žáků. Průběžné využívání slovní pochvaly za dílčí splnění úkolu přispělo k oživení výuky. V každé hodině bylo pamatováno na ověření pochopení učiva. Nedostatkem v hodinách byly většinou jednoslovné odpovědi žáků a opomenutí včasného zařazení závěrečného zhodnocení práce v hodině. Málo bylo dbáno na správné návyky při psaní a na udržování pořádku na pracovní desce žakovských stolů.

Výuka českého jazyka byla celkově hodnocena jako dobrá s pozitivy a negativy v rovnováze.

Matematika

Hodiny matematiky byly vyučovány ve vhodně a účelně vybavených třídách. Třídy jsou chráněny žaluziemi proti oslnění. Struktura hodin i organizační pokyny byly přiměřené věku žáků a stanovenému cíli jednotlivých hodin. Probírané učivo bylo předem připraveno na vzorně upravených tabulích. Vyučující využívali k upevnování látky učebnic, tabule, sešitů i pomocného materiálu. Vybrané úlohy byly pestré a pro žáky zajímavé. Byl brán zřetel na jejich případné nepochopení a učitelky měly připravenou i další práci pro děti rychlejší. Žáci třetí třídy měli velmi pěkně zpracovaný domácí úkol - vymyšlení slovních úloh s jarní tematikou. Nové poznatky mohli žáci aplikovat na úlohy z praxe, zejména zdařilé bylo vyhledávání kurzovních lístků z novin a výpočty kurzů měn. Přímá práce se střídala s prací samostatnou, vhodně byly včleněny relaxační chvilky. Odpovědi žáků na nepřiliš vhodně formulované otázky byly většinou jednoslovné. Četnost známek v žakovských knížkách je dostačující, často však v zápisech chybí konkretizace činnosti.

Celkově byly hodiny matematiky hodnoceny s výraznou převahou pozitiv - jako velmi dobré.

Prvouka

Hospitace byly provedeny ve dvou prvních třídách a v jedné třetí třídě. Vyučující měli připravené názorné pomůcky (semena, jarní květiny, makety hub i obrazový materiál). Stanovené výukové a výchovné cíle učiva byly předkládány žákům hravou formou. Stěžejní byla práce ve skupinách, kdy každá měla plnit určitý úkol. V prvních třídách byly úkoly společné pro všechny skupiny, ve třetí třídě měla každá skupina jiný i když v podstatě podobný úkol - vyhledávání v literatuře a pomocných textech.

Řízený rozhovor a zařazení prvků dramatické výchovy ve vstupní motivaci podněcovaly zájem a snahu žáků být ve skupinách co nejlepší. Vyučující žáky vhodně usměrňovali. Závěrečné shrnutí látky na návodné otázky vyučujících rozvíjelo mluvní dovednosti žáků.

Hodiny prvouky hodnotí inspekce jako velmi dobré - s výraznou převahou pozitiv.

Pracovní činnosti

Zhlédnuté hodiny ve dvou prvních, jedné druhé a třetí třídě měly ryze pracovní charakter. Vyučující měli připraveno dostatek pomocného materiálu i náčiní. Počátkem hodiny vhodnou formou seznámili žáky s cílem a pracovními postupy (při výsadbě semínek, zhotovení ozdob k velikonoční výzdobě i při šití maňáska). Ne vždy dostatečně upozornili na možná úskalí - to činili až při konkrétních činnostech. V průběhu hodin učitelky pomáhaly žákům radou i praktickou ukázkou. Ve všech hodinách byla využita vstupní i průběžná motivace učiva. Žákům byl dán prostor pro vyjádření vlastních zkušeností a jejich uplatnění, což u některých muselo být usměrňováno. Žáci byli vedeni k ochraně pracovního místa před zašpiněním. Přestože byl čas hodin plně využit, některé činnosti nebyly z časových důvodů dokončeny, neboť splnění úkolu bylo plánováno na více hodin.

V pracovních činnostech byly pozorovány vstřícné postoje učitelek i žáků, prostředí důvěry a spolupráce.

Pracovní činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré s výraznou převahou pozitiv.

Matematika a fyzika na 2. stupni základní školy

Matematice se ve škole vyučuje podle učebního programu Základní školy s tím, že jsou ve vybraných třídách uplatněny možnosti rozšířeného vyučování matematice a přírodovědným předmětům a náměty k aplikacím moderního vyučování podle pokynů Matematického ústavu Akademie věd Praha. Předností školy je personální zajištění vyučování zkušenými a odborně zdatnými učitelkami. I když se matematice nevyučuje v odborných učebnách, třídy jsou opatřeny tabulemi se vzorci, modely geometrických těles, k dispozici jsou audiovizuální pomůcky.

Hospitovaných pět vyučovacích hodin matematiky bylo pečlivě připraveno. Učební látka odpovídala zpracovaným tematickým plánům, které respektují požadavky učebního plánu a osnov. Hodiny obsahovaly stručné a efektivní opakování, nová látka byla motivačně dobře připravena, nechybělo shrnutí a procvičení. Často byla používána audiovizuální technika. Žáci byli aktivní, při řešení příkladů prokazovali zvládnutí vyložené látky a smysl pro logické matematické uvažování. Pro úspěšné žáky byly zařazovány i náročné úlohy z matematických soutěží a olympiád. Zejména hodina matematiky v VII. A měla vynikající úroveň.

Fyzice se vyučuje v dobře vybavené odborné učebně. Předností školy je odborná i pedagogická způsobilost a dlouholetá praxe učitelek vyučujících fyzice. Probírané učivo odpovídá tematickým plánům, které jsou zpracovány v souladu s učebními plány a osnovami.

Dobře připravené hodiny, vysoká efektivita vyučování, využití velkého množství aktuálních pomůcek a vysoké požadavky na žáky se podílejí na úspěších školy ve fyzikálních soutěžích v rámci okresu.

Vyučování matematice a fyzice bylo zhodnoceno jako velmi dobré.

Přírodověda a přírodopis

Plánování a příprava výuky jednotlivých hodin odpovídá časovému rozvržení učiva a tematickým plánům. Záznamy v třídních knihách nenaznačují obsahovou duplicitu učební látky. Tematické plány učiva kopírují tematické celky podle učebnic. Jsou velmi strohé, bez vnitřní diferenciací (chybí rozvržení alespoň do týdnů), jsou formální.

Ve 4. i v 5. ročníku jsou zařazeny dvě hodiny přírodovědy týdně, učební plán odpovídá vzdělávacímu programu. Obě navštívené hodiny byly dobře připravené, učitelky využívaly zkušeností žáků, donesených knižních publikací, obrazového materiálu, práci s učebnicí. Hodiny měly bohatý obsah, byly dynamické. Náročnější pro vyučující i žáky bylo téma „Výprava do vesmíru“ v 5. ročníku. I v této hodině však žáci prokazovali dobré znalosti. Celkově příjemnou atmosféru výuky vytvářelo podnětné prostředí a zájem žáků o předmět.

Navštívené hodiny přírodopisu byly pracovní, založené na klasickém pojetí vyučovací hodiny. Organizace hodin, formy a metody práce měly především frontální charakter. Žáci dostávali všeobecně malý prostor pro vlastní aktivní činnost, pro procvičování vědomostí a dovedností. Vstupní motivační metody v úvodu hodin chyběly, konkrétní cíle byly určeny, ale z hlediska motivace žáků jen málo využity. Až na hodinu cvičení v určování hornin nebyly použity v hodinách žádné učební pomůcky včetně didaktické a audiovizuální techniky. Učitelé kladli příliš dlouhé, návodné otázky (následovala jednoslovná odpověď), omezovali časový prostor žákům pro samostatné vyhledávání informací, řešení problémů, aktivní vyvozování a vzájemnou spolupráci. Kladem bylo zpestřování hodin křížovkami, občasnými referáty a přípravou na školní a okresní kolo olympiády (škola má velmi dobré tradice a pravidelné zastoupení na čelných místech v okresním kole přírodopisné olympiády).

Výuka přírodovědy měla velmi dobrou úroveň, výuku přírodopisu hodnotí ČŠI jako dobrou.

Tělesná výchova

Výuka byla sledována ve třech hodinách u tří odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících. Škola disponuje jednou velkou tělocvičnou, jedním menším cvičebním sálem a využívá školního hřiště. Vybavení pomůckami je na vyhovující úrovni. Materiálně-technické a psychohygienické podmínky pro výuku tělesné výchovy odpovídají průměrným nárokům na kvalitu školní tělesné výchovy.

V době inspekční návštěvy probíhal na škole turnaj v košíkové chlapců. Organizaci turnaje zajišťoval učitel ZŠ Lesní (jeho škola se však turnaje nezúčastnila).

Hodina na 1. stupni byla velmi dobře připravená, promyšlená. Struktura hodiny odpovídala věku a schopnostem žáků, organizační pokyny byly jasné, srozumitelné, umožňovaly hladký průběh hodiny. Průběh hodiny odpovídal psychohygienickým požadavkům. Plně a efektivně byl využit vyučovací čas.

Hodiny na 2. stupni (jedna v malé a jedna ve velké tělocvičně) vycházely z tematických plánů a plánu Asociace školních sportovních klubů. Byly připravené, žáci i žákyně prokazovali dobré výsledky vyplývající z dlouhodobého a pravidelného cvičení. Efektivita hodin byla však rozdílná.

Vybavení malé tělocvičny je již po několik let ochuzeno o hrazdu a šplh. Konstrukce na hrazdu i šplh jsou v tělocvičně zabudovány. Je spodivem, že toto nářadí dnešním učitelům tělesné výchovy (nářadí bylo zlikvidováno bývalým učitelem) v tělocvičně po celou dobu nechybělo a nedali nářadí zpět do provozu. Cvičení na hrazdě a šplh by bylo méně náročné (na stávající podmínky) než přeskoky přes kozu a bednu.

Výuka tělesné výchovy byla hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky byly příkladné, organizace, formy a metody výuky vykazovaly drobné nedostatky. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace i podmínky výuky byly lépe hodnoceny na 1. stupni a v matematice a fyzice.

Podle provedených hospitací měla výuka ve všech předmětech převahu pozitiv, celkově byla hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry dalšího rozvoje školy, které charakterizují nadstandardní nabídky pro vyučování i zájmovou činnost vycházejí z tradičního postavení školy v Liberci, ze závěrů komplexního hodnocení práce ve výroční zprávě školy a z perspektivních úkolů zachycených v ročním plánu školy. Vedle priorit ve výchovně-vzdělávací oblasti jsou sledovány úkoly pro zlepšení materiálních a personálních podmínek. Realizují se předpoklady pro zapojení v projektu Zdravá škola. Ředitel má zpracovány návrhy na přístavbu nového pavilónu s dalšími učebnami a tělocvičnou. Vzhledem k tomu, že do školy jsou zařazováni i žáci mimo spádovou oblast a je dobrá podpora rodičovské veřejnosti i zřizovatele, jsou tyto stanovené cíle reálné.

Vyučování probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola. Ve vybraných třídách je realizováno rozšířené vyučování matematice a přírodovědným předmětům. Škola je dlouhodobě zařazena do spolupráce s Matematickým ústavem Akademie věd Praha v oblasti vyučování matematice. Kladem je i velké množství nabízených aktivit v době mimo vyučování a po měsících zpracovaný a účelně graficky provedený přehled akcí školy na nástěnce ve vestibulu, který byl i v době inspekce mimořádně výtvarně působivý.

Plánování ve všech oblastech činnosti školy má vynikající úroveň.

Organizování, vedení a motivování pracovníků

Velmi dobré prostředí školy přispívalo v době inspekce k psychické pohodě žáků, pozorované ve vzájemných vztazích mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem. Organizační struktura vedení školy a delegování pravomocí v pedagogické oblasti na dva zástupce ředitele umožňuje účinné operativní řízení chodu školy. Na velmi působivé výzdobě školy, informačních tabulích o výsledcích soutěží a bohatých nabídkách mimotřídní a mimoškolní činnosti je patrný pěkný vztah učitelů i žáků ke škole.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je vedena na předepsaných tiskopisech účelně a pečlivě. Drobné nepřesnosti v oblasti rozdělení nepovinných předmětů a zájmových kroužků byly upřesněny během inspekční návštěvy.

Kontrolou rozvrhu hodin, tematických plánů i zápisů v třídních knihách nebyl zjištěn rozdíl v hodinových dotacích jednotlivých předmětů podle učebního plánu. Témata učebních osnov byla dodržována.

Vedle souběžně fungujícího Sdružení rodičů a přátel dětí školy byla dnem 1. 1. 2000 zřízena městem Liberec Rada školy, která umožňuje účinnější prosazování zájmů školy u zřizovatele.

Spolupráce s rodičovskou veřejností má velmi dobrou úroveň. Škola vydává Zpravodaj pro rodiče a přátele školy s aktuálními informacemi o dění na škole a o připravovaných akcích. Prezentuje se pořádáním školních akademií, vystoupeními pěveckých a dramatických kroužků a pořádáním tradičních veřejných školních slavností.

Podávání konkrétních informací o prospěchu a chování žáků v žakovských knížkách nebývá vždy důsledné.

Organizování činností školy a vedení pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vedení je vytýčena plánem práce školy. Ředitel má přehled o práci školy, operační řízení pedagogické práce delegoval na dva zástupce. Všichni jsou zapojeni do hospitační činnosti, s učiteli provádějí rozборы. Výsledky kontrol jsou projednávány s odpovědnými pracovníky a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Při inspekční návštěvě nebylo zjištěno nevhodné používání prostředků ze státního rozpočtu.

K pravidelné kontrole výsledků výchovně-vzdělávací práce školy zadává ředitel řadu nabízených testů a porovnává úroveň pedagogické práce s ostatními školami. Svými výsledky se škola zařazuje vždy v přední polovině hodnocených subjektů. Také výsledky přijímacího řízení na střední školy potvrzují velmi dobrou úroveň výchovně-vzdělávací práce školy.

Kontrolní činnosti jsou prováděny velmi dobře.

Hodnocení kvality řízení

Řídící, organizační i kontrolní mechanismy jsou ve škole funkční a z hlediska hodnocení úspěšnosti školy ve výchovně-vzdělávací práci mají příkladnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., v platném znění,
- výroční zpráva školy za školní rok 1998/9,
- roční plán práce a koncepce dalšího rozvoje školy,
- tematické plány učiva v hospitovaných předmětech,
- žakovské práce, žakovské knížky,
- záznamy o hospitacích.

ZÁVĚR

Základní škola má velmi dobré materiální, personální i psychohygienické podmínky. Z provedených hospitací vyplynula velmi dobrá úroveň vyučování zejména na 1. stupni a na 2. stupni v oblasti matematiky a fyziky. Pozoruhodné jsou výsledky zájmové činnosti žáků v okresním měřítku. Vedení školy vytváří předpoklady pro další zkvalitnění práce této velmi úspěšné základní školy. Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis	Razítko ano
Vedoucí týmu	Ing. Zdeněk Rakušan	v. r.	
Členové týmu	Mgr. Josef Šalda	v. r.	
	Mgr. Božena Vydrová	v. r.	

V Liberci dne 27. dubna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. 5. 2000

Ředitel školy	Podpis	Razítko ano
Mgr. Jiří Dvořák	v. r.	

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Liberec	17. 5. 2000	084 270/00-2452
Zřizovatel: Magistrát města Liberec	17. 5. 2000	084 271/00-2452
Rada školy	17. 5. 2000	084 272/00-2452

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
16. 5. 2000	080 376/00	Připomínky k obsahu IZ - 7 listů